

Universiteit Leiden

Onderwijs- en examenregeling

geldig vanaf 1 september 2026

Opleidingsspecifiek deel:

Bacheloropleiding: Geschiedenis

Deze onderwijs- en examenregeling is gebaseerd op de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en op de door de Universiteit Leiden vastgestelde universitaire richtlijnen, te weten

- de regeling Bindend Studieadvies;
- het kaderdocument Leids Register Opleidingen;
- de universitaire jaarindeling;
- de regeling inschrijving, collegegeld en examengeld;
- het Protocol Surveillance op Afstand;
- de Richtlijn keuzeruimte en minorbeleid.

De model-OER wordt in het Nederlands vastgesteld en daarna in het Engels vertaald. Indien er onverhoopt inhoudelijke verschillen zijn tussen beide versies, is de Nederlandse versie leidend.

Overeenkomstig artikel 7.14 WHW beoordeelt het faculteitsbestuur de onderwijs- en examenregeling regelmatig en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit. De opleidingscommissie heeft op grond van artikel 9.18 WHW tot taak de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling jaarlijks te beoordelen.

Deze onderwijs- en examenregeling bestaat uit twee delen;

- een facultair deel dat voor alle bacheloropleidingen gelijk is,
- een deel dat voor een opleiding specifieke informatie bevat (dit document).

Dit opleidingsspecifieke gedeelte vormt één geheel met het facultaire deel en bevat alleen de artikelen die een opleidingsspecifieke invulling hebben. Overige artikelen zijn opgenomen in het facultaire deel.

Inhoud

1. Algemene bepalingen
2. Beschrijving van de opleiding
3. Onderwijsprogramma
4. Tentamens en examens
5. Toegang en toelating tot de opleiding
6. Studiebegeleiding en studieadvies
7. Evaluatie van het onderwijs
8. Slotbepalingen

Bijlagen

Bijlage E - Studiegids (zie <https://studiegids.universiteitleiden.nl/>)

Bijlage F - Overgangsregeling

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de opleiding

Artikel 2.1 Doel van de opleiding

Met de opleiding wordt beoogd dat de student een zodanige academische vorming verwerft in termen van kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van de geschiedwetenschap, dat:

- voldaan wordt aan de ingangseisen voor toelating tot aansluitende masteropleidingen,
- de student in staat is tot het met succes uitoefenen van functies waarvoor academische kennis en vaardigheden op bachelorniveau op bovengenoemd gebied vereist dan wel wenselijk zijn.

Artikel 2.2 Afstudeerrichtingen

De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen voor studenten die zijn gestart vóór 1 september 2025:

- Oude geschiedenis
- Middeleeuwse geschiedenis
- Algemene geschiedenis
- Economische en Sociale geschiedenis
- Nederlandse geschiedenis

Voor studenten die zijn begonnen in het collegejaar 2025-2026 en later gelden er geen afstudeerrichtingen.

Het verdwijnen van de afstudeerrichtingen maakt onderdeel uit van een getrapte wijziging in het onderwijsprogramma die in collegejaren 2026-2027 en 2027-2028 plaatsvindt. Voor studenten die vóór 1 september 2025 zijn begonnen is er een overgangsregeling gemaakt (bijlage F) zodat zij kunnen afstuderen binnen het oude programma.

Artikel 2.3 Eindkwalificaties

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande eindkwalificaties bereikt, gerangschikt volgens de Dublin-descriptoren:

I. Kennis en inzicht

De student beschikt over:

1. Kennis van en inzicht in het wereldwijde verloop van de geschiedenis in grote lijnen met een focus op Europa en haar relatie en uitwisseling met de wereld, gedifferentieerd naar tijdvak, van de oudheid tot het heden, en naar aspect, met name Nederlandse, politieke, culturele en sociaaleconomische geschiedenis, waarbij het bereikte niveau kennis en inzicht opgedaan in het voortgezet onderwijs ruimschoots wordt overtroffen;
2. Kennis van en inzicht in de historische context en achtergronden van eigentijdse ontwikkelingen;
3. Kennis van en inzicht in de ontwikkeling van de geschiedschrijving en de geschiedwetenschap;
4. Kennis van en inzicht in de kernbegrippen, de methodiek en de methodologie van de geschiedwetenschap;

5. Enige kennis van en inzicht in de theoretische grondslagen, c.q. de wijsbegeerte van de (geschied)wetenschap;
6. Enige kennis van en inzicht in begrippen en methoden van (hulp)wetenschappen relevant voor de geschiedwetenschap en aanverwante disciplines.

II. Toepassen kennis en inzicht

De student is in staat om:

7. Historische bronnen te selecteren, verzamelen en ordenen met behulp van traditionele en digitale technieken, deze te analyseren en beoordelen op kwaliteit en betrouwbaarheid en deze te gebruiken bij het opzetten en uitvoeren van een onderzoek.
8. Duidelijk afgebakende en relevante onderzoeksvragen te formuleren die aansluiten bij relevante historiografische discussies.
9. Onderzoeksvragen op basis van systematische literatuurstudie en bronnenonderzoek te beantwoorden waarbij tevens wordt gereflecteerd op historiografie en methodologie.
10. Relatief grote hoeveelheden informatie te organiseren en te verwerken.
11. Onderzoekresultaten in een duidelijk en consistent betoog te beargumenteren en met empirische data te onderbouwen op een binnen de geschiedwetenschap gangbare stijl en vorm.

III. Oordeelsvorming

De student is in staat om:

12. Kritisch te reflecteren op kennis en inzichten uit vakwetenschappelijke literatuur.
13. Zich een oordeel te vormen op het vakgebied, waarin alle relevante (maatschappelijke, wetenschappelijke en/of ethische) aspecten zijn meegewogen.
14. Inzicht tentoon te spreiden in de maatschappelijke relevantie van het vak geschiedenis en zijn methoden.
15. Geschiedwetenschappelijke inzichten en vaardigheden toe te passen buiten het vakgebied.

IV. Communicatie

De student is in staat om:

16. Verslag te doen van de onderzoeksbevindingen in een helder en goed opgebouwd betoog, zowel mondeling als schriftelijk, voor specialisten en niet-specialisten.

V. Leervaardigheden

De student is in staat om:

17. Te reflecteren op persoonlijke leerbehoeften en studievaardigheden, en om persoonlijke leerbehoeften te herkennen met betrekking tot actuele en nieuwe onderwerpen en hierop in te spelen, en daarbij gebruik te maken van relevant onderzoek en de meest recente ontwikkelingen binnen de historische wetenschappen.

Voor studenten die vóór september 2025 onder het oude programma zijn begonnen, zijn onderstaande einkwalificaties van toepassing (zie voorwaarden en regels in Bijlage F):

I. Kennis

Basiskennis en -inzicht.

De student beschikt over:

1. Kennis van en inzicht in het wereldwijde geschiedverloop in grote lijnen met een concentratie op Europa en zijn interdependentie met de rest van de wereld, gedifferentieerd naar tijdvak, van de oudheid tot het heden, en naar aspect, met name Nederlandse en sociaaleconomische geschiedenis, waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen;
2. Kennis van en inzicht in de historische context en achtergronden van eigentijdse ontwikkelingen;
3. Kennis van en inzicht in de ontwikkeling van de geschiedschrijving en de wetenschap der geschiedenis;
4. Kennis van en inzicht in de kernbegrippen, de methodiek en de methodologie van de geschiedwetenschap;
5. Enige kennis van en inzicht in de theoretische grondslagen, c.q. de wijsbegeerte van de (geschied)wetenschap;
6. Enige kennis van en inzicht in begrippen en methoden van (hulp)wetenschappen relevant voor de geschiedwetenschap en in een interdisciplinaire werkwijze.

Gespecialiseerde kennis van en inzicht in één of enkele van de afstudeerrichtingen:

7. Brede kennis van en inzicht in de historische ontwikkeling van de afstudeerrichtingen;

Met speciale aandacht:

- bij de afstudeerrichting Oude Geschiedenis voor de Griekse-Romeinse oudheid, met nadruk op de periode 400 v.C.-400 n.C.; sociaaleconomische structuren; de antieke stad; mentaliteitsgeschiedenis; antieke religie; cultuurcontact;
- bij de afstudeerrichting Middeleeuwse Geschiedenis voor de Middeleeuwse grondslagen van de Europese geschiedenis; in het bijzonder voor etniciteit, staatsvorming, internationale handel en scheepvaart en contacten met de buiten-Europese wereld;
- bij de afstudeerrichting Algemene Geschiedenis voor de plaatsing van de Europese geschiedenis van na 1500 in een mondiaal perspectief; in het bijzonder de ontwikkeling en rol van politieke instituties; in het bijzonder bij de track Amerikaanse Geschiedenis voor Amerikaans exceptionalisme; de VS als multiculturele samenleving en de uitwerking daarvan in de historiografie; de intellectuele wisselwerking tussen de VS en Europa; en in het bijzonder bij de track Geschiedenis van de Europese Expansie en globalisering voor het ontstaan van wereldomvattende netwerken die een steeds intensievere circulatie van mensen, dieren, gewassen, goederen en ideeën bewerkstelligen, en de centrale rol van de Europese expansie daarin vanaf circa 1500;
- bij de afstudeerrichting Economische en Sociale Geschiedenis: de verklaring van verschillen tussen groepen vanuit een vergelijkend perspectief (lokaal, regionaal of internationaal); met nadrukkelijke aandacht voor klasse, gender, etniciteit, religie en seksualiteit) en de rol van individuen, (internationale) organisaties, bedrijven en (internationale) organisaties (inclusief kerken) in processen van insluiting en uitsluiting; aandacht voor de mondiale interactie van handelsnetwerken in de vroegmoderne tijd, de negentiende-eeuwse industrialisatie van Nederland in wereldhistorisch perspectief in de periode ca. 1500 tot nu;
- bij de afstudeerrichting Nederlandse Geschiedenis voor staatsvorming, identiteit, en politieke cultuur van Nederland en de Nederlandse overzeese gebieden vanaf de zestiende eeuw, en in het bijzonder voor de track Zeegeschiedenis de relatie van de mens tot de oceanen, zeeën en rivieren.

8. Brede kennis van en inzicht in de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken van de gekozen afstudeerrichting,

Met speciale aandacht:

- bij de afstudeerrichting Oude Geschiedenis voor antieke teksten en archeologische bronnen; bronnenkritiek en contextualisering; acculturatietheorie;
 - bij de afstudeerrichting Middeleeuwse Geschiedenis voor het gebruik van laatmiddeleeuwse administratieve bronnen en geschiedschrijving met betrekking tot de Nederlanden in brede zin; paleografie; bronnenkunde;
 - bij de afstudeerrichting Algemene Geschiedenis voor de bestudering van primaire bronnen en de relativiteit van nationaal gedefinieerde geschiedenissen; in het bijzonder bij de track Amerikaanse Geschiedenis voor exceptionalisme; analyseren van historiografische en intellectuele debatten; en in het bijzonder bij de track Geschiedenis van de Europese Expansie en globalisering voor het combineren van historiografische debatten met empirisch onderzoek in primaire bronnen en/of het verbinden van gescheiden historiografische tradities door middel van innovatieve vraagstelling;
 - bij de afstudeerrichting Economische en Sociale Geschiedenis voor de toepassing van sociaalwetenschappelijke en economische concepten, het verwerven van inzicht in de interactie tussen beleid en economie en in sociale processen; het gebruik van zowel kwalitatieve als kwantitatieve primaire bronnen;
 - bij de afstudeerrichting Nederlandse Geschiedenis voor primaire bronnen en diachrone nationale geschiedenis; en in het bijzonder voor de track Zeegeschiedenis het gebruik van museale objecten voor historisch onderzoek.
9. Kennis van en inzicht in een van de andere afstudeerrichtingen van de opleiding en onderdelen van andere vakgebieden.

II. Vaardigheden

Afgestudeerden van de opleiding bezitten de volgende vaardigheden:

10. het vermogen historische bronnen te selecteren en te verzamelen met behulp van traditionele en moderne technieken, deze te analyseren en beoordelen op kwaliteit en betrouwbaarheid en deze te gebruiken bij het opzetten en uitvoeren van een onderzoek;
11. het vermogen om relatief grote hoeveelheden informatie te organiseren en te verwerken;
12. het vermogen onderzoeksvaardigheden snel en efficiënt te extrapoleren naar en toe te passen in een ander kennisdomein dan wel ander vakgebied om een helder en goed opgebouwd antwoord te kunnen formuleren in woord en geschrift in correct Nederlands op vragen van derden die (een onderwerp) in dat kennisdomein dan wel vakgebied betreffen voor specialisten en niet-specialisten.

III. Academische attitude

Afgestudeerden van de opleiding bezitten de volgende vermogens:

13. kritisch te reflecteren op kennis en inzichten neergelegd in vakwetenschappelijke literatuur;
14. zich een oordeel te vormen op het vakgebied waarin alle relevante (maatschappelijke, wetenschappelijke en/of ethische) aspecten zijn meegewogen;
15. inzicht tentoonspreiden in de maatschappelijke relevantie van het vak geschiedenis in het algemeen en van de gekozen afstudeerrichting in het bijzonder.

Voorts leidt elke Leidse geesteswetenschappelijke opleiding op tot facultair geformuleerde algemene academische vaardigheden. Deze hebben betrekking op de Dublin descriptoren Oordeelsvorming, Communicatie en Leervaardigheden en zijn opgenomen in bijlage A bij het facultaire deel.

Artikel 2.9 Onderwijstaal

2.9.1. Met inachtneming van de Gedragscode voertaal¹ is de onderwijstaal waarin het onderwijs wordt verzorgd en waarin de tentamens en examens worden afgenomen Nederlands. De student wordt geacht de gebruikte onderwijstaal/talen binnen de opleiding voldoende te beheersen, conform de eisen geformuleerd in artikel 5.2.4. De faculteit publiceert in voorkomende gevallen voor Engelstalige opleidingen een Onderwijs- en Examenregeling in het Engels.

2.9.2. In afwijking van artikel 2.9.1. kan de Examencommissie, in overeenstemming met de Richtlijn taalbeleid², in individuele gevallen toestaan dat de scriptie wordt geschreven in een andere taal.

Hoofdstuk 3 Onderwijsprogramma

Artikel 3.2 Keuzevrijheid

3.2.9

In afwijking van het gestelde in 3.2.3 kunnen de volgende specialisaties van minoren niet worden gekozen omdat de inhoud geheel of gedeeltelijk overeenkomt met verplichte onderwijseenheden van de opleiding:

- American Studies, track American History (de track American Literature and Culture kan wel gekozen worden)
- De Middeleeuwen en Vroegmoderne tijd, track Middeleeuwse Geschiedenis en track Vroegmoderne Geschiedenis. De overige tracks kunnen wel gekozen worden. De vrije track kan alleen gekozen worden als het wordt ingevuld met vakken die niet in Middeleeuwse Geschiedenis of Vroegmoderne Geschiedenis staan.

Artikel 3.4.1 Deelname aan onderwijseenheden

3.4.1.6. Geplande onderwijseenheden in de vrije of gebonden keuzeruimte van de opleiding kunnen geannuleerd worden indien zich daarvoor te weinig studenten hebben ingeschreven. Annulering in dergelijke gevallen is alleen mogelijk indien:

- er voldoende alternatief keuzeaanbod is waarvoor studenten zich alsnog kunnen inschrijven; en
- er in de Studiegids duidelijk wordt vermeld:
 - welke vakken geannuleerd zouden kunnen worden indien er te weinig inschrijvingen zijn; en
 - bij hoeveel inschrijvingen het keuzevak doorgang zal vinden; en
 - op welke datum de student wordt geïnformeerd over het wel/niet doorgaan van het keuzevak; en
 - dat, indien een vak, dat in het voorgaande jaar werd aangeboden, onverhoopt wordt geannuleerd vanwege te weinig inschrijvingen, wel twee tentamengelegenheden (herkansingen) zullen worden aangeboden, conform artikel 4.1.1.

¹ [Gedragscode Voertaal](#)

² [Richtlijn taalbeleid](#)

Hoofdstuk 4 Tentamens en examens

Artikel 4.2 Verplichte volgorde

4.2.1 Aan het onderwijs en tentamen van de volgende onderwijsseenheden kan pas worden deelgenomen indien de tentamens van de daarbij vermelde voorafgaande onderwijsseenheden met goed gevolg zijn afgelegd:

<i>Onderwijseenheid:</i>	<i>Deelname aan onderwijs en tentamen na behalen van:</i>
BA2 Onderzoeksseminar	- Themacollege I of Onderzoekscollege I - Themacollege II of Onderzoekscollege II
BA3 Seminar	- Propedeuse afgerond - Twee BA2 Werkcolleges en/of Onderzoeksseminars, waarvan één BA2 werkcollege en/of Onderzoeksseminar - onderdeel moet zijn van dezelfde afstudeerrichting als het te volgen BA3 Seminar.

Hoofdstuk 6 Studiebegeleiding en studieadvies

Artikel 6.3 Studieadvies

6.3.2 Voor de opleiding gelden aanvullende eisen ten aanzien van te behalen onderdelen voor het bindend studieadvies, genoemd in artikel 6.3.1. Deze worden genoemd in het facultaire gedeelte van de OER.

Hoofdstuk 7 Evaluatie van het onderwijs

Artikel 7.1 Evaluatie van het onderwijs

Het onderwijs in de opleiding wordt als volgt geëvalueerd:

- cursusevaluaties
- programma-evaluaties

De opleidingscommissie adviseert het bestuur van de opleiding op basis van de uitkomsten van de evaluatie.

Bijlage F Overgangsregeling

In collegejaar 2026-2027 en 2027-2028 vindt er een getrapte herziening plaats van het onderwijsprogramma. Dit houdt onder andere in dat de afstudeerrichtingen worden afgeschaft. Studenten die voor 1 september 2025 zijn begonnen, mogen het oude programma afronden tot 31 augustus 2028. Overstappen naar het nieuwe programma is mogelijk na toestemming van de examencommissie. Het recht om af te studeren in een richting vervalt wanneer de studenten langer dan nominaal + één jaar over hun studie doen. Dus:

Studenten die zijn begonnen op:	hebben recht om in één richting af te studeren tot:
1 september 2024	1 september 2028
1 september 2023 of eerder	1 september 2027

Om af te studeren binnen één afstudeerrichting, gelden de volgende vereisten:

- 1 BA2 Werkcollege of Onderzoekseminar binnen de afstudeerrichting;
- Minimaal 1 hoorcollege binnen de afstudeerrichting;
- Minimaal 1 hulpvak binnen de afstudeerrichting;
- 1 BA3-seminar binnen de afstudeerrichting;
- BA3-Eindwerkstuk binnen de afstudeerrichting.

Voor de overgang van het oude naar het nieuwe programma zijn de volgende equivalenten vastgesteld:

BA 1 – overgangsregeling

Voor de studenten die nog onderdelen van het oude programma moeten afronden, zijn de volgende equivalenten vastgesteld:

Oud		Nieuw - equivalent		
Vaknaam	EC	Vaknaam	EC	Opmerkingen
HC Algemene geschiedenis van de nieuwe tijd	5	HC Europese of Wereldgeschiedenis naar keuze.	5	
Vaardighedenwerkcollege Oude Geschiedenis, Nederlandse Geschiedenis, Algemene Geschiedenis van de Nieuwe Tijd	5	Geen equivalent		Tot en met 31 augustus 2027 af te ronden door extra herkansing of opdracht(en).
Themacollege 1	5	Geen equivalent		Tot en met 31 januari 2027 af te ronden door het volgen van verlichte versie (5 EC) van Themacollege 2. Vanaf 1 september 2027 volgen zij het reguliere Onderzoekscollege 1.
HC Algemene geschiedenis van de contemporaine tijd	5	HC Europese of Wereldgeschiedenis naar keuze	5	

Vaardighedenwerkcollege Middeleeuwse geschiedenis, economische en sociale geschiedenis en algemene geschiedenis van de contemporaine tijd	5	Geen equivalent	5	Tot en met 31 augustus 2027 af te ronden door extra herkansing of opdracht(en).
Themacollege 2	10	Onderzoekscollege 2	10	Tot en met 31 januari 2027 af te ronden door het volgen van Themacollege 2. Vanaf 1 februari 2027 volgens zij Onderzoekscollege 2.

BA 2 – overgangsregeling

Oud		Nieuw - equivalent		
Vaknaam	EC	Vaknaam	EC	Opmerkingen
Werkcollege	10	Onderzoeksseminar	10	
Sectiespecifiek hoorcollege	5	Keuze hoorcollege	5	
Hulpvak	5	Bronnen en methoden	5	

De overgangsregeling voor BA3 volgt in de OSO voor 2027-2028.

Oude programma BA2 Geschiedenis vanaf 2013 tot 2028

Sem 3	Sectiespecifiek hoorcollege 1 5 EC	BA2 Werkcollege1 10 EC	Wetenschaps- filosofie (Kerncurriculum) 5 EC	Kerncollege: Grenzen van de Macht 5 EC	Hulpvak 1 5 EC
Sem 4	Sectiespecifiek Hoorcollege 2 5 EC	BA2 Werkcollege2 10 EC	Historiografie en Geschied-filosofie 5 EC	Kerncollege: Global Connections 5 EC	Hulpvak 2 5 EC
Sem 5	Sectiespecifiek Hoorcollege 2 5 EC	Seminar 10 EC	Vrije keuzeruimte 15 EC		

Sem 6	Eindwerkstuk en BA Scriptiesminar 15 EC	Vrije keuzeruimte 15 EC
-------	---	----------------------------

Afstudeervereisten:

1. Binnen afstudeerrichting:
 - 1 BA2 Werkcollege
 - Minimaal 1 sectiespecifiek hoorcollege
 - Minimaal 1 hulpvak
 - 1 BA3-seminar
 - Eindwerkstuk
2. Buiten afstudeerrichting:
 - 1 BA2 Werkcollege
 - Minimaal 1 sectiespecifiek hoorcollege